

Gundesens: Efter de Udtalelser, som ere fremkomne fra den højtærede Minister og det ærede kongevalgte Medlem (Goos), kan jeg fatte mig i Korthed. Det har glædet mig at høre det ærede kongevalgte Medlem udtale sig saa velvilligt om Forslaget, da det jo giver Haab om, at det vil blive vedtaget i denne Samling, hvad jeg for mit Vedkommende ønsker, et Ønske, jeg kan udtale paa det Partis Vegne, jeg tilhører.

Ved Forhandlingen i det andet Ting om Forslaget blev det udtalt af flere, at Skoleloven af 24de Marts 1899 var bleven modtaget med stor Velvillie ude i Befolkningen, og det blev endvidere udtalt, at Kommunalbestyrelserne havde ført den ud i Livet paa en fornuftig og god Maade. Jeg deler ganske denne Opfattelse, og derfor mener jeg ogsaa, at det er rigtigt, hvad der er udtalt i Motiverne, at man saa lidt som muligt skal ændre ved Lovens Principper. Man har vel ikke helt kunnet undgaa det ved disse Ændringer her, men det er dog særlig de Smaamangler, som man har set, det var rigtigt og retfærdigt at forandre, som man her vil ændre ved. Skoleloven bragte os to store Goder: en bedre Undervisning og forbedrede Lønvilkaar. En bedre Undervisning derved, at der blev en meget stærk Klassedeling, man fik færre Børn, og Børn, der vare mere ensartede baade i Udvikling og Alder at arbejde med, og det betyder noget i en Skole, og især, naar man har Smaabørn at arbejde med. Dernæst blev der tilført Skolen en stor Del kvindelige Lærerkræfter, hvad der ogsaa efter min Mening har stor Betydning for Skolen. Forskoleinstitutionen blev ført ind i Skoleverdenen, en Institution, som jeg ser paa med stor Sympati, og som jeg er vis paa vil faa stor Betydning for Skolen. Der udgaar fra Forskoleseminarierne en hel Hær af unge Piger, der have Lyst og Mod til at gøre en Gerning og have faaet en ret praktisk Uddannelse, netop til at omgaa Smaabørn. Med Hensyn til Lønvilkaarene kan det jo ikke nægtes, at det er en stor Betydning for Lærerne at vide, at eftersom Tiden gaar, stiger Lønnen. Før Lovens Vedtagelse var det saaledes, at mange Lærere sad i smaa Embeder hele deres Levetid igennem. Nu er det dog saaledes, at alle Lærere engang kunne naa op til en anstændig Løn, og det betyder heller ikke saa lidt for Skolegerningens Skyld. Men derfor tror jeg dog alligevel, at man vil komme til at reformere baade paa et og andet i nær Fremtid. Mange af de Ud-

talelser, som fra forskellige Sider faldt i det andet Ting, tyde derpaa, og navnlig ogsaa for Begyndelseslønningernes Skyld, især paa Landet, tror jeg, at det bliver nødvendigt. Jeg tror, at Købstadlærerne ere nok saa heldigt stillede som Lærerne paa Landet. Det har glædet mig at se, at der i Købstæderne er en vis Tendens til at gaa op fra en lavere Skala til en højere; det er sket i tre Byer i den sidste Tid, derimod har jeg ikke set det for Landets Vedkommende. Af den Statistik, der findes i Motiverne, se vi, at over Halvdelen af de jydsk Lærere have under 800 Kr. i Begyndelsesløn, hvilket jo er en tarvelig Løn. Jeg tvivler ikke om, at den Tid vil komme, da der kommer Ønsker frem i den Henseende baade fra Lærerstanden og Befolkningen. Det ligger jo ogsaa i Befolkningens Interesse, at Lærerne ere ordentlig lønede, saa at den kan faa gode og dygtige Lærere. Efter disse almindelige Bemærkninger kan jeg gaa over til at tale om de enkelte Ændringer.

Ændringen til Lovens § 1 finder jeg er meget praktisk. Skolen vinder ikke ved at beholde Børnene stort ud over den Tid, da de ere konfirmerede. Det er en almindelig Erfaring, Lærerne have gjort, at naar Børnene begynde at gaa til Præsten, og Undervisningen bliver afbrudt, tabe de efterhaanden Interessen for Skolen, og det gøre de selvfølgelig ikke mindre, naar de endelig ere konfirmerede, og det er jo ikke behageligt at have en hel Del uinteresserede Elever. Skolen vinder derved, og Hjemmene ere ogsaa glade ved at faa Børnene fri, dels fordi der er nok at tage Vare paa i April Maaned, hvor de blive fri, dels fordi ogsaa mange Børn skulle ud at tjene. — Jeg billiger ogsaa, at Lovens § 2 er bleven ændret. Men de vigtigste Ændringer, som indføres ved dette Forslag, mener jeg findes i Lovforslagets § 5, som angaar Lovens § 17, og i Lovforslagets § 8, som angaar Lovens § 23. Den højtærede Minister har jo motiveret Berettigelsen af at gaa ned fra 4 Aar til 2, og jeg finder ogsaa, at det er en tilstrækkelig Prøvetid, især da Myndighedsalderen 25 Aar er bleven bevaret. Der er jo mange, som forlade Seminarierne i en Alder af 26—27 Aar, og skulle de saa have en Prøvetid af 4 Aar, blive de ret gamle, inden de kunne faa det første Tilskud. — Den vigtigste Ændring, mener jeg, findes i § 8, hvorved Andenlærere og Lærerinder paa Landet faa fuld Anciennet. Den tidligere Regel har lige fra Lovens Tilblivelse været betragtet med Mistillid fra Lærernes Side,